

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی استان اردبیل
دانشکده پزشکی
پایان نامه جهت اخذ درجه دکتراى عمومى

عنوان:

**بررسی اتیولوژی مرگ و میر در مادران باردار و عوامل خطر همراه با آن در
استان اردبیل در طی سال های 85 تا 95**

استاد راهنما:

دکتر گیتی رحیمی

اساتید مشاور:

دکتر شهرام حبیب زاده

دکتر افشین فتحی

نگارش:

شیما قاسم زاده

بهار 1396

شماره پایان نامه

سپاس خدای را که سخنوران، در ستودن او بمانند
و شمارندگان، شمردن نعمت های او ندانند و
کوشندگان، حق او را گزاردن نتوانند. و سلام و
دورد بر محمد و خاندان پاک او، طاهران معصوم،
هم آنان که وجودمان وامدار وجودشان است؛ و
نفرین پیوسته بر دشمنان ایشان تا روز رستاخیز...
شکر شایان ثار ایزد منان که توفیق را رفیق راهم
ساخت تا این پایان نامه را به پایان برسانم . از
اساتید فاضل و اندیشمند سرکار خانم دکتر گیتی
رحیمی به عنوان استاد راهنما که همواره نگارنده

تا

»

تقدیم به مادر عزیزتر از جانم:

مادرم هستی من ز هستی توست تا هستم و

هستی دارم دوست.

غمگسار جاودانی مادر است. چشم سار مهربانی

مادر است.

مادرم که عالمانه به من آموخت تا چگونه در
عرصه زندگی، ایستادگی را تجربه نمایم به او که
دریای بی کران فداکاری و عشق است و وجودم
برایش همه رنج بود و وجودش برایم همه مهر
تقدیم با بوسه بر دستان پدرم:

به او که نمی دانم از بزرگی اش بگویم یا
مردانگی سخاوت، سکوت، مهربانی و
پدرم راه تمام زندگیست

تقدیم به همسر فداکارم

به پاس قدر دانی از قلبی آکنده از عشق و
معرفت که محیطی سرشار از سلامت و امنیت و
آرامش و آسایش برای من فراهم آورده است

همدلی که با واژه ی نجیب و مغرور تلاش ؛
آشنایی دارد و تلاش راستین را می شناسد و عطر
رویایی آن را استشمام می کند و مرا در راه
رسیدن به اهداف عالی یاری می رساند ؛
همو که حس تعهد و مسئولیت را در زندگی مان
تلالویی خدایی داده است ؛ این پایان نامه تقدیم
همسرم مهربانم می گردد

تقدیم به برادرم

نیمای عزیز که همواره در طول تحصیل متحمل
زحماتم بود و همراه و دوست من در مواجهه با
مشکلات، و وجودش مایه دلگرمی من می باشد

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل اول: طرح تحقیق

Error! Bookmark not defined.	1-1 مقدمه
Error! Bookmark not defined.	2-1 تعریف واژه‌های کلیدی
Error! Bookmark not defined.	3-1 انگیزه و اهداف بررسی
Error! Bookmark not defined.	1-3-1 هدف کلی طرح (General Objective)
Error! Bookmark not defined.	2-3-1 اهداف اختصاصی (Specific Objective)
Error! Bookmark not defined.	3-3-1 اهداف کاربردی
Error! Bookmark not defined.	4-3-1 فرضیات / یا سوالات پژوهشی

فصل دوم: پیشینه تحقیق

Error! Bookmark not defined.	1-2 آناتومی تخمدان
Error! Bookmark not defined.	1-1-2 ساختار شیمیایی هورمون‌های جنسی
Error! Bookmark not defined.	2-1-2 سنتز استروژن‌ها و پروژسترون‌ها
Error! Bookmark not defined.	3-1-2 نحوه ترشح هورمون‌های جنسی در پلازما
Error! Bookmark not defined.	4-1-2 اثرات بیولوژیک هورمون‌های جنسی
Error! Bookmark not defined.	5-1-2 بیماری‌های مربوط به افزایش یا کاهش هورمون‌های جنسی
Error! Bookmark not defined.	6-1-2 فیزیولوژی زایمان طبیعی
Error! Bookmark not defined.	2-2 مراحل زایمان
Error! Bookmark not defined.	1-2-2 مکانیسم زایمان
Error! Bookmark not defined.	2-2-2 رویکرد به زایمان (لیبر)
Error! Bookmark not defined.	3-2-2 رویکرد به مرحله دوم زایمان

Error! Bookmark not defined. 3-2 زایمان سزارین

Error! Bookmark not defined. 1-3-2 عوارض سزارین

Error! Bookmark not defined. 4-2 پره اکلامپسی

Error! Bookmark not defined. 5-2 اپیدمیولوژی

Error! Bookmark not defined. 6-2 مطالعات انجام شده در جهان

فصل سوم: روش تحقیق

Error! Bookmark not defined. 1-3-1 نوع مطالعه

Error! Bookmark not defined. 2-3-2 جامعه آماری و حجم نمونه

Error! Bookmark not defined. 3-3-3 روش اجرای طرح

Error! Bookmark not defined. 4-3-4 روش گردآوری اطلاعات

Error! Bookmark not defined. 5-3-5 روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری

Error! Bookmark not defined. 6-3-6 ملاحظات اخلاقی

Error! Bookmark not defined. فصل چهارم: نتایج

Error! Bookmark not defined. 1-4-1 نتایج

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

Error! Bookmark not defined. 1-5-1 بحث

Error! Bookmark not defined. 2-5-2 نتیجه گیری

Error! Bookmark not defined. 3-5-3 پیشنهادات

Error! Bookmark not defined. منابع

فهرست جداول

صفحه

عنوان

جدول 4-1: شاخص آماری - توصیفی سنی افراد مورد مطالعه..	Error! Bookmark not defined.
جدول 4-2: توزیع فراوانی رده سنی بیماران	Error! Bookmark not defined.
جدول 4-3: توزیع فراوانی تعداد بارداری مادران	Error! Bookmark not defined.
جدول 4-4: توزیع فراوانی سطح تحصیلات بیماران	Error! Bookmark not defined.
جدول 4-5: توزیع فراوانی محل سکونت مادران	Error! Bookmark not defined.
جدول 4-6: توزیع فراوانی مرگ مادران باردار از نظر شهری/روستایی	Error! Bookmark not defined.
جدول 4-7: توزیع فراوانی مرگ مادران باردار طی سال های 86 الی 95	Error! Bookmark not defined.
جدول 4-8: توزیع فراوانی عوامل مرگ و میر مادران	Error! Bookmark not defined.
جدول 4-9: توزیع فراوانی مرگ و میر مادران از نظر مقطع فوت	Error! Bookmark not defined.
جدول 4-10: توزیع فراوانی عوامل موثر در مرگ و میر مادران ..	Error! Bookmark not defined.

فهرست نمودار

صفحه	عنوان
<u>Error! Bookmark not defined.</u>	نمودار 1-4 : توزیع فراوانی رده سنی بیماران
<u>Error! Bookmark not defined.</u>	نمودار 2-4 : توزیع فراوانی شغل مادران
<u>Error! Bookmark not defined.</u>	نمودار 3-4 : توزیع فراوانی محل سکونت مادران از نظر شهری/روستایی
	<u>defined.</u>
<u>Error! Bookmark not defined.</u>	نمودار 4-4 : توزیع فراوانی نوع زایمان مادران
<u>Error! Bookmark not defined.</u>	نمودار 5-4 : توزیع فراوانی مکان زایمان مادر
<u>Error! Bookmark not defined.</u>	نمودار 6-4 : توزیع فراوانی مکان فوت مادر

بررسی اتیولوژی مرگ و میر در مادران باردار و عوامل خطر همراه با آن در استان اردبیل در طی سال های 85 تا 95

چکیده

مقدمه و هدف: مرگ مادر در طول دوره حاملگی یا در حین زایمان و تا 42 روز بعد از خاتمه حاملگی به هر علتی به جز حوادث، مرگ مادر (Maternal Mortality) ناشی از عوارض بارداری و زایمان محسوب می شود. مرگ و میر مادر بر اثر عوارض بارداری و زایمان، نشانگری حساس از وضعیت زنان در جامعه، دسترسی به مراقبت ها، کفایت و کیفیت مراقبت های سلامتی، ظرفیت سیستم ارایه خدمات در پاسخ گویی به نیازهای جامعه زنان و نشان دهنده اوضاع اقتصادی و اجتماعی هر جامعه ای است. همچنین مرگ و میر به علت عوارض بارداری و زایمان از مهم ترین شاخص هایی است که نشان دهنده وضعیت توسعه کشورهاست. این مطالعه با هدف بررسی اتیولوژی مرگ و میر در مادران باردار انجام شد.

روش کار: در این مطالعه مقطعی اطلاعات ثبت شده مرگ و میر مادر باردار شامل مشخصات جمعیت شناختی، شاخص های مربوط به بارداری و زایمان و علت مرگ از سال 1385 تا 1395 از واحد بهداشت خانواده معاونت بهداشتی استان استخراج شد سپس اطلاعات مربوطه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: طبق نتایج بدست آمده از مطالعه، 39 مورد مرگ مادر باردار در طی سالهای 85 تا 95 وجود دارد. البته در سالهای 87 و 94 مرگ مادر باردار وجود نداشت. میانگین سنی بیماران $30 \pm 8/1$ سال با دامنه سنی 15-44 سال بوده است. از نظر مقطع فوت، 10 بیمار در طول بارداری (6/25٪)، یک بیمار در طول زایمان (5/2٪) و 12 بیمار بیست و چهار ساعت بعد از زایمان (7/30٪) و 16 بیمار پس از 24 ساعت فوت نمودند. 11 نفر (2/28٪) از مادران زایمان NVD و 28 نفر (8/71٪) از مادران زایمان سزارین داشتند و همچنین 31 نفر از مادران (48/79٪) در معرض خطر بودند. در این مطالعه نوع زایمان (سزارین یا NVD)، تعداد بارداری (بارداری های اول و دوم) و عوامل خطر در دوران بارداری در علت مرگ و میر مادران اثر دارد.

نتیجه گیری: با توجه به بالا بودن اثرات سزارین در مرگ و میر مادران باردار لذا پیشنهاد می گردد مادران گرامی را به زایمان طبیعی بدون درد تشویق کنیم تا از میزان سزارین کاسته شود و همچنین مادران میانسال گروید بالا را به استفاده از روش های ضد بارداری از قبیل قرص های ضد بارداری و کاندوم و عدم بارداری توصیه کنیم تا از مرگ و میر مادران باردار گروید بالا جلوگیری شود.

کلید واژه ها: اتیولوژی، مرگ و میر، باردار، عوامل خطر، اردبیل